

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien pesinnän häirintää sekä pesien, munien ja poikasten siirtämistä tai hävittämistä

1 Hakija

Suomen Bioturva Oy

2 Asia

Lupahakemus kalalokin, naurulokin ja kalatiiran pesien ja munien hävittämiseen sekä poikasten siirtämiseen liikerakennuksen katolta 31.7.2026 asti kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi lisalmessa, Pohjois-Savossa.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa kalalokin (*Larus canus*), naurulokin (*Larus ridibundus*) ja kalatiiran (*Sterna hirundo*) pesien, munien ja poikasten siirtämiseen tai hävittämiseen Tokmanni lisalmen katolta osoitteessa Meijerikatu 3, 74100 Iisalmi.

Hakija hakee lupaa kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi, koska linnut hyökkäilevät aggressiivisesti ohikulkevien ihmisten sekä kaupan asiakkaiden kimppuun.

Hakijan ensisijaisena tarkoituksena on hävittää kaikki kohteen pesät ja munat. Jos poikasia ehtii kuoriutua lupahakemuksen käsittelyn aikana, poikaset voidaan siirtää kohteen vieressä olevalle hiekkakentälle. Hiekkakenttä eristetään tällöin nauhalla.

Hakemuksen lähettämisen ajankohtana 28.5.2026 katolla on yhteensä 15 pesää. Niistä 10 on kalalokin, 3 naurulokin ja 2 kalatiiran. Pesissä on munat.

Kohteelle on myönnetty poikkeuslupa kalalokin, naurulokin ja kalatiiran pesien ja munien hävittämiseen ja poikasten siirtämiseen vuonna 2025 (VARELY/4113/2025). Pesintöjä on ennaltaehkäisty asentamalla heijastavia lintukarkottimia, joilla on ollut huomattava vaikutus. Linnut ovat siitä huolimatta pesineet katolla sijaitsevan aurinkopaneelikentän suojaan. Tänä vuonna pesien hävittämisen jälkeen hakijan tarkoituksena on lisätä katolle äänikarkotin. Lisäksi katolla tullaan liikkumaan viikoittain luvan voimassaoloajan loppuun saakka.

Hakija ei usko toimenpiteiden vaarantavan lintujen suojelutason säilyttämistä, koska kyse on hyvin yleisistä lajeista, joiden kannat eivät vaarannu kyseessä olevien pesien siirrosta.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Kalalokki, naurulokki ja kalatiira ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja. Lisäksi naurulokki on vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla. Pesiä koskeva kieltä on voimassa pesimäkauden ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytössä olevasta pesästä. Naurulokki käyttää samoja pesäpaikkoja toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan häiritä kalalokin, naurulokin ja kalatiiran pesintää sekä siirtää tai hävittää niiden pesiä ja munia sekä siirtää poikasia alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 31.7.2026 asti Tokmanni lisalmen katolla lissalmessa.
2. Tällä luvalla tulee ensisijaisesti siirtää lokkien ja tiirojen pesät, munat ja poikaset niiden pesimäbiologian kannalta suotuisaan paikkaan, missä emolintujen ei arvioida aiheuttavan puolustusikäytymisellään vaaraa ihmisille. Pesät, munat ja poikaset tulee siirtää rauhallisesti niin, että ne ovat emojen nähtävissä siirron aikana.
3. Mikäli sopivaa siirtopaikkaa ei löydy, saa tällä luvalla hävittää pesät ja munat. Poikasia ei saa vahingoittaa.
4. Jatkossa pesintä on pyrittävä ennaltaehkäisemään aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua usein lintuja karkottaen. Pesinnän estämiseen voi käyttää mm. pressusteitä, tuligeelejä, lippusiimoja, lintuverkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten tekokäärmeitä. Pesintöjen ennaltaehkäisyä tulee jatkuvasti kehittää ja parantaa.
5. Mikäli lokkeja tai tiiroja pyrkii em. toimista huolimatta pesimään uudelleen lupa-alueilla, saa tällä luvalla hävittää kaikki rakenteilla olevat pesärakennelmat ja pesät lupa-aikana.

6. Tällä luvalla saa hävittää yhteensä enintään 70 kalalokin, naurulokin ja kalatiiran munaa luvan voimassaolon aikana.
7. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
8. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
9. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
10. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
11. Luvan käytöstä tulee raportoida 31.7.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/88669/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä ajankohdat, jolloin pesät, munat ja poikaset siirrettiin sekä tieto siitä, jatkoivatko linnut pesintäänsä uudessa paikassa. Mikäli pesät ja munat jouduttiin hävittämään, tulee selvittää, miksi siirto ei ollut mahdollinen. Raportissa tulee myös mainita, kuinka monta pesää ja munaa hävitettiin yhteensä luvan voimassaolon aikana sekä hävittämisajankohdat. Lisäksi on raportoitava käytetyistä pesinnän ennaltaehkäisy- ja häirintätoimenpiteistä sekä niiden vaikutuksesta kalalokkien pesintään alueella.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kalalokit, naurulokit ja kalatiirat vaarantavat Tokmanni lisalmen ympäristössä liikkuvien ihmisten terveyttä ja turvallisuutta aggressiivisella puolustuskäyttäytymisellään, minkä vuoksi hakijalle myönnetään poikkeuslupa niiden pesinnän häirintään sekä pesien, munien ja poikasten ensisijaiseen siirtämiseen ja pesien ja munien toissijaiseen hävittämiseen. Poikkeuslupaa ei myönnetä poikasten tappamiseen.

Asiaan ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua, sillä ihmisten on voitava asioida turvallisesti hakemusta koskevassa liikerakennuksessa, eikä liikerakennuksen ympäristön sulkeminen lintujen pesimäajaksi ole kohtuullista.

Pesät, munat ja poikaset tulee lupaehtojen mukaisesti ensisijaisesti pyrkiä siirtämään kyseisten lajien pesimäbiologian kannalta suotuisaan ja läheiseen paikkaan, missä pesinnän jatkumisen ei arvioida aiheuttavan emoissa aggressiivista puolustuskäyttäytymistä ja vaarantavan ihmisten terveyttä tai turvallisuutta. Siirrossa tulee varmistaa, että emot seuraavat siirtoa ja näkevät minne pesät, munat ja poikaset siirretään. Tällä varmistetaan, että emot löytävät ne ja pesintä voi jatkua uudessa paikassa. Mikäli sopivaa siirtopaikkaa ei löydy, saa luvalla toissijaisesti hävittää pesät ja munat. Poikasia ei saa vahingoittaa, sillä hakija on esitellyt hakemuksessa poikasten siirtämiseen

sopivan paikan, joka voidaan rajata pois ihmiskäytöstä. Poikaset on siirretty sinne onnistuneesti vuonna 2025.

Hakija on sitoutunut lupaehtojen mukaisesti kehittämään lintujen pesintöjen ennaltaehkäisyä ja estämistä liikerakennuksen katolla sen jälkeen, kun nykyiset pesät ja munat on hävitetty. Pesintöjen ennaltaehkäisy ei vaadi poikkeuslupaa. Naurulokinkaan pesinnän ennaltaehkäisy ei vaadi poikkeuslupaa tässä kohteessa, koska pesintäedellytykset katolla on tarpeen ja voidaan lähtökohtaisesti muuttaa tällä luvalla niin, että paikkaa ei voi arvioida enää lajille soveltuvana pesäpaikkana. Liikerakennuksen katto on laaja ja pesintöjen ennaltaehkäisystä ja estämisestä huolimatta lintujen pesintää ei välttämättä pystytä täysin estämään, minkä vuoksi luvalla on sallittua hävittää myös kaikki uudet pesäaihiot ja pesät tällä pesimäkaudella. Hävitettävien pesien lukumäärää ei ole rajattu, sillä kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaaminen edellyttää, että katolla ei pesi aggressiivisesti käyttäytyviä lintuja.

Hävitettävien munien määrä on rajattu 70:een, koska hakemuksen jättämisen aikana katolla on jo 15 munapesää, joissa arvioidaan olevan noin 45 munaa. Linnut voivat lisäksi munia nopeasti esim. viikonloppuisin, jolloin kiinteistöhuollolla tai tuholaistorjunnalla ei ole välttämättä mahdollisuutta estää lintujen pesintää kattoalueilla. Hävitettävien munien määrää rajaamalla ohjataan luvanhaltijaa panostamaan pesinnän ennaltaehkäisemiseen ja rakenteilla olevien pesien hävittämiseen pesinnän alkuvaiheessa ennen kuin linnut ehtivät munimaan uudelleen.

Hävittämällä pesiä ja munia lintuja ohjataan muualle, missä parit saattavat yrittää uutta pesintää vielä kuluvan pesimäkauden aikana. Poikkeusluvalla ei ole sallittua vahingoittaa yksilöitä. Edellä mainitut seikat huomioiden poikkeusluvan ei arvioida vaarantavan kalalokin, naurulokin tai kalatiiran suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista valtakunnallisesti tai alueellisesti.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vaille olevana. Kalalokit, naurulokit ja kalatiirat vaarantavat parhaillaan ihmisten terveyttä ja turvallisuutta

liikerakennuksen ympäristössä, minkä vuoksi luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Käsittelymaksu

1 500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen. Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

11 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Iisalmi
SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri
Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry.
Lintuyhdistys Kuikka ry.
Itä-Suomen poliisilaitos

Tämä asiakirja LVV-U/88669/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/88669/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 04.06.2026 12:15

Esittelijä Merimaa Kaisa 04.06.2026 12:05